

ULUSLARARASI KÖPRÜ VE İNŞAAT BİRLİĞİ İLE TÜRKİYE KÖPRÜ VE İNŞAAT CEMİYETİ

Polat GÜLKAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
İnşaat Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi ve Türkiye Köprü ve İnşaat Cemiyeti Başkanı

IABSE NEDİR?

Daha çok İngilizce adının baş harfleri olan IABSE (International Association for Bridge and Structural Engineering) kısaltması ile tanınan bu Birlik, 1929 yılının Ekim ayında İsviçre'nin Zürih şehrinde on dört ayrı ülkeden gelen delegenin ilk dernek tüzüğünü kabul etmesiyle kurulmuştur. Yalnızca yapı mühendislerinin ortak forumu olacak bir kuruluşun vücuda getirilmesi düşüncesi aslında bundan üç yıl önce Eylül 1926'da gene Zürih'te, inşaat mühendisliğinin üst yapı alanında uzmanlaşmış yaklaşık 200 kişinin bir araya geldiği bir konferansta ortaya atılmış bulunuyordu. İngilizcenin yanısıra Birliğin iki tane daha resmi lisanı vardır. Fransızca'da Association Internationale des Ponts et Charpentes (AIPC), Almanca'da ise Internationale Vereinigung für Brückenbau und Hochbau (IVBH) diye anılır. Kuruluş tüzüğüne göre Birliğin merkezi Zürih'tir.

IABSE sadece üst yapılar ve köprüler ile yeraltı yapıların strüktürel dizaynını yapan veya bu konular ile uğraşan mühendisleri bünyesinde barındırıp İnşaat Mühendisliği'nin diğer alt disiplinlerine hitap etmediği için ülkemizde pek iyi tanınmamaktadır. Gerçekten de Türkiye'den bu kuruluşa üye olan meslektaş sayısı 30'un altındadır. Bu yazıda hem IABSE hakkında bilgi vermek, hem de bunun Türkiye'deki uzantısı olan Türkiye Köprü ve İnşaat Cemiyeti'ni meslek camiasına tanıtmak amacı güdülmektedir.

IABSE'NİN İLGI ALANI

Kuruluşun ilgi alanı yapı mühendisliğinin bütün yanlarıdır. Yapı derken köprüler, binalar ve inşaat mühendislerince herhangi bir malzemeden inşa edilmek üzere hesaplanmış bütün yapılar kastedilmektedir. ("Yapı mühendisliği" aslında dilimizde pek alışılmış bir tabir değildir ve amaçlanan mesleki hedef diğer lisanslardaki ifadelerde yer almaktadır.) Teknik, ekonomik, çevreye ilişkin, estetik ve sosyal faktörleri gözönüne almak şartıyla yapıların planlanması, dizaynı, inşası, işletilmesi, izlenmesi, bakımının yapılması, rehabilitasyonu ve korunması ile yıkılması veya demonte edilmesi konularını içine alan bilimsel ve sanata ilişkin bütün ilgi konuları bu başlığın kapsamı altında düşünülmektedir. Birlik kendisini bu konularda faaliyet gösteren bütün meslek sahibi kimselerin karşılıklı bilgi ve tecrübe alışverişine imkan tanımak, yapı mühendisliğinin toplumun hizmetinde daha duyarlı ve sorumluluk duygusu içinde olmasını sağlamak, meslek uygulamalarının daha ileri seviyeye ulaşmasını temin için araştırma ve geliştirme amaçları tespit etmek ve benzer

amaçlar güden başka kuruluşlar ve kurumlarla işbirliği imkanları aramakla yükümlü saymıştır. Amaçları gerçekleştirmek için Birlik ya kendi başına ya da başka kuruluşlarla ortaklaşa kongreler, sempozyumlar ve seminerler düzenler, mesleki eğitim programları icra veya teşvik eder, rapor, bildirge ve dergiler yayınlar ve araştırmalar başlatıp bunları destekler.

BİRLİK ORGANLARI

Birliğin Organizasyonu aşağıdaki organlardan meydana gelir:

Milli Gruplar

Herhangi bir ülkede ikamet edip IABSE'ye üye olan kimseler o ülkenin Milli Grubunu meydana getirir, ancak bunların sayısının altıdan az olmaması gerekir. Milli Gruplar kendi tüzüklerine göre yönetilebilir; ancak kuralların IABSE tüzüğüne aykırı yanlarının olmaması lazımdır. Bunlar IABSE'nin amaçlarını gerçekleştirmek ile görevlendirilmişlerdir. Milli Gruplar kendi belirleyecekleri usullere göre onları IABSE Sürekli Komitesinde temsil edecek delegeleri seçer.

Sürekli Komite

IABSE'nin en yüksek organı olan Sürekli Komite Milli Grup delegeleri tarafından meydana getirilir ve yılda en az bir defa toplanır. Birliğin uzun vadedeki amaç ve planlarını gözden geçirir; faaliyetlerini denetler ve bunun için gereken imkanları sağlar. Bu komite Birlik başkanı ile başkan yardımcılarını, Teknik Komite başkan, başkan yardımcısı, sekreter ve üyelerini, iki müfettişi ve yedeğini ve Çalışma Gruplarının başkanlarını seçer.

İcra Komitesi

IABSE'nin esas yönetim organıdır. Üyeleri IABSE başkanı, 11'den fazla olmamak kaydıyla başkan yardımcısı ile Teknik Komite başkan ve sekreterinden meydana gelir. Sürekli Komite'nin ortaya koyduğu hedefleri gerçekleştirmek görevi vardır.

İdari Komite

IABSE'nin yönetim organıdır. IABSE başkanı ile İcra Müdürü ile 2-4 başka üyesi vardır.

Teknik Komite

Bu komite IABSE'nin bilimsel ve teknik işlerini takip eder, Çalışma Komisyonlarının işlerini denetler ve IABSE yayınlarını düzenler.

Çalışma Komisyanları

Spesifik konulardaki gelişmeler izlemek, bunları tanıtmak ve Teknik Komitece belirlenen görevleri yerine getirmek amacını güderler. Çalışmalarını gruplar biçiminde de sürdürebilir.

Yayın Komitesi

IABSE'nin periyodik yayın organı olan "Structural Engineering International" dergisini çıkarır. IABSE'nin diğer yayınları bilimsel toplantılarından çıkan raporlardır. Bunlardan son altı yılda çıkanları şunlardır:

Workshop-Lausanne 1990, Volume 59: Remaining Fatigue Life of Steel Structures

Symposium-Brussels 1990, Volume 60: Mixed Structures, Including New Materials

Short Course-Brussels 1990, Volume 61: Composite Steel-Concrete Construction and Eurocode 4

Colloquium-Stuttgart 1991, Volume 62: Structural Concrete

Colloquium-Nyborg 1991, Volume 63: The Interaction between Major Engineering Structures and the Marine Environment

Symposium-Leningrad 1991, Volume 64: Bridges: Interaction between Construction, Technology and Design
Conference-Davos 1992, Volume 65: Structural Eurocodes
Workshop-Madrid 1992, Volume 66: Length Effect on Fatigue of Wires and Strands

Colloquium-Copenhagen 1993, Volume 67: Remaining Structural Capacity

Colloquium-Beijing 1993, Volume 68: Knowledge-Based Systems in Civil Engineering

Colloquium-Göteborg 1993, Volume 69: Structural Serviceability of Buildings

Symposium-Rome 1993, Volume 70: Structural Preservation of the Architectural Heritage

Symposium-Birmingham 1994, Volume 71: Places of Assembly and Long-Span Building Structures

Colloquium-Bergamo 1995, Volume 72: Knowledge Support Systems in Civil Engineering

Symposium- San Francisco 1995, Volume 73: Extending the Lifespan of Structures

Colloquium-Delft 1996, Volume 74: Basis of Design and Actions on Structures-Background and Applications of Eurocode 1

Colloquium-İstanbul 1996, Volume 75: Semi Rigid Structural Connections

Birliğin merkezinde gerekli idari işlerin yapılması için İcra Müdürünün yönetiminde bir sekreterlik bulunmaktadır.

Halen IABSE'nin başkanlığı, John M.Hanson (ABD) tarafından yürütülmektedir. Kuruluş hakkında ilave bilgi ve üyelik başvuruları için:

IABSE
ETH-Hönggerberg

CH-8093 Zürich
Switzerland

Faks: + 41 1 371 2131
adresine yazılabilir.

TÜRKİYE KÖPRÜ VE İNŞAAT CEMİYETİ

Bu Cemiyet (kurulduğu zaman "dernek" karşılığı olarak kullanılan kelime bu idi) 1955 yılında daha çok o zamanki Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı kuruluşlarda görevli ve IABSE'nin amaçlarını benimsemiş mühendislerin önyak olmasıyla teşkil edilmiştir. Cemiyetin bazıları artık hayatta olmayan kurucu üyeleri Nezh Devres, Hürriyet Sırmaçek, Süleyman Erkmen, Halit Tabuman, Vakkas Aykurt, İhsan İnan, Sait Kuran, Mithat Bölgen, Nadir Uluç, Cemal Tertemiz ve Muhittin Toköz'dür. Bayındırlık Bakanlığı'nda Yüksek Fen Heyeti üyeliği, müsteşarlık ve bakanlık yapmış olan merhum Y.Müh.Nezih Devres, cemiyetin kuruluşundan 1985 yılına kadar başkanlık görevini yürütmüştür.

Cemiyetin amaçları IABE'ninkilere paralellik gösterir: "Türkiye'de köprü ve inşaat ile ilgili bilim, öğretim, kamu ve iktisadi kuruluşlarla birlikte mühendis ve inşaatçıların köprü ve inşaat işlerinde işbirliğini sağlamak, betonarme, çelik ve diğer herhangi bir malzeme ile yapılan köprü ve inşaat çalışmalarına ilişkin bilgi, deney ve uygulama sonuçları bilgilerinin bu işlerle uğraşan yurt içinde ve dışındaki kişilerle mübadelesini sağlamak, bu amaçlarla teknik bülten ve broşür yayınlamak ve fenni tecrübeler düzenlemek, köprü ve inşaat alanlarında yurt içinde gerçekleştirilen orijinal ve önemli eserlerle bilimsel ve teknik araştırma ve etütleri milletlerarası alanda da değerlendirmek" bunların arasında sayılabilir. Cemiyet Türkiye'de geçerli olan Dernekler Kanununa göre organize olmuştur.

Cemiyet Türk Standartlar Enstitüsü kurulup bu görevleri devralmadan önce betonarme, çelik ve kargir şartnameleri yayınlamış ve belgeler uzun yıllar resmi ihalelerde kullanılmıştır. Cemiyet belirli konularda seminer ve kısa kurslar düzenlemekte ve bunlar inşaat mühendisliği camiasında ilgi ile izlenmektedir. En son olarak kuruluşundan bu yana ilk defa, Eylül 1996'da İstanbul'da "Yarı-Rijit Yapı Birleşimleri" konusunda bir IABSE kolokyumuna başanyla evsahipliği yapmıştır.

Türkiye Köprü ve İnşaat Cemiyeti kendi ilgi alanında tecrübe sahibi, ileri seviyede mühendislik uygulamalarına dönük inşaat mühendislerini üyeleri arasında görmekten kıvanç duyacaktır. Üyelik başvuruları ve diğer bilgiler için;

Türkiye Köprü ve İnşaat Cemiyeti
Atatürk Bulvarı 151/507
Bakanlıklar 06640, Ankara

adresine yazılabilir.